

**REPUBLIKA HRVATSKA
ŠIBENSKO-KNINSKA ŽUPANIJA**

GRAD ŠIBENIK
Upravni odjel za prostorno
planiranje i zaštitu okoliša

Trg palih branitelja Domovinskog rata 1, 22000 Šibenik

Program zaštite okoliša Grada Šibenika za razdoblje od 2023. do 2027.
**Program zaštite zraka Grada Šibenika te Program ublažavanja klimatskih
promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite
ozonskog sloja Grada Šibenika**

SAŽETAK

Program zaštite okoliša Grada Šibenika za razdoblje od 2023. do 2027.

Zaštita okoliša spada u neke od najzahtjevnijih aktivnosti koje zadiru u sve aspekte organizacije ljudskog društva. Opće teme zaštite okoliša obuhvaćaju politiku održivog razvitka i zaštite okoliša, kao i sektorske politike vezane uz pojedine sastavnice i opterećenja. Općenito, zaštitom okoliša nastoji se osigurati cjelovito očuvanje kakvoće okoliš, očuvanje bioraznolikosti i krajobrazne raznolikosti te georaznolikosti.

Također, nastoji se osigurati racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš. S jasno definiranim principima i ciljevima te aktivnim djelovanjem, okoliš je moguće dugoročno očuvati.

Odgovornost za očuvanje okoliša leži na svakom pojedincu, organizaciji ili poduzeću, svakoj udruzi, od najmanjih do najvećih, dok ključnu ulogu imaju tijela uprave. Oni na međunarodnom, nacionalnom i lokalnom nivou imaju pravo i dužnost donositi normativne i regularne akte kojih se drugi subjekti sustava moraju pridržavati.

Republika Hrvatska je 1992. godine sudjelovala na Svjetskoj konferenciji Ujedinjenih naroda o zaštiti okoliša i razvitku u Rio de Janeiru gdje su iznesene sve spoznaje o ugroženosti okoliša i gdje su prihvaćeni stavovi o nužnoj potrebi zaštite okoliša kroz održivi razvitak čovječanstva tj. kroz razvoj koji neće ugroziti okoliš i koji će sačuvati njegove vrijednosti za buduće generacije. Kao sudionica konferencije, Republika Hrvatska usvojila je jedan od najpoznatijih planova djelovanja na okoliš, nazvan Agenda 21 (Program za 21. stoljeće), koji je zasnovan na konceptu održivog razvitka i međugeneracijske jednakosti. Agenda 21 prepoznaje osnovne probleme ljudskog djelovanja na okoliš, prepoznaje uzorke, te predlaže

potrebne korake za njihovo rješavanje. Također, objašnjava kako razvoj učiniti društveno, gospodarski i okolišno održivim. Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u njezinoj provedbi, te sukladno tome, obveza je svih njezinih subjekata, pa tako i Grada Šibenika, donošenje i provedba dokumenata zaštite okoliša.

Program zaštite okoliša jedan je od temeljnih dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša. Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj: 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18), čl. 53. propisa je obveza izrade Programa zaštite okoliša. Program donose predstavnička tijela županije, Grada Zagreba i velikih gradova, uz obveznu prethodnu suglasnost ministarstva i drugih državnih tijela o pojedinim pitanjima koja podliježu njihovoj nadležnosti.

Grad Šibenik je za ovaj Program dobio suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije (KLASA: 351-05/24-05/373, URBROJ: 517-03-2-3-25-16) dana 28. svibnja 2025. godine.

Program sadrži osobito:

- uvjete i mjere zaštite okoliša, prioritetne mjera zaštite okoliša po sastavnicama okoliša i pojedinim prostornim cjelinama područja za koja se Program donosi
- subjekte koji su dužni provoditi mjere utvrđene Programom i ovlaštenja u svezi s provedbom utvrđenih mjera zaštite okoliša,
- praćenje stanja okoliša i ocjenu potrebe uspostave mreže za dodatno praćenje stanja okoliša u području za koje se Program donosi,
- način provedbe interventnih mjera u iznenadnim slučajevima onečišćivanja okoliša u području za koji se Program donosi
- rokove za poduzimanje utvrđenih mjera,
- izvore financiranja za provedbu utvrđenih mjera i procjenu potrebnih sredstava.

Cilj ovog plana je osigurati dugoročni razvoj Grada Šibenika i poboljšati kvalitetu života svih građana. Plan se temelji na suradnji s upravnim tijelima i drugim javnim institucijama.

Program zaštite zraka Grada Šibenika

Zakonom o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj: 127/19, 57/22, 136/24), člankom 13. propisana je obveza izrade **Programa zaštite zraka** i da je isti program sastavni dio Programa zaštite okoliša.

Kako bi se onečišćenje zraka smanjilo na razinu koja ima minimalan štetan učinak na zdravlje ljudi i okoliš, u Europskoj uniji (EU) se desetljećima radi na poboljšavanju kvalitete zraka nadziranjem emisija onečišćujućih tvari u zrak, poboljšanjem kvalitete goriva i uvođenjem zahtjeva u vezi sa zaštitom okoliša u sektore prometa, industrije i energetike. S obzirom da onečišćenje zraka prelazi državne granice, prepoznato je da je u cilju smanjenja onečišćenja i poboljšanja kvalitete zraka važna koordinacija, praćenje i provođenje aktivnosti svih članica EU.

Provedba mjera i aktivnosti zaštite zraka Šibensko-kninske županije za rezultat ima smanjenje onečišćenosti zraka, čime se ostvaruje korist jer se smanjuje negativan utjecaj na zdravlje ljudi i ekosustave.

Program zaštite zraka Grada Šibenika usklađen je sa smjerovima zaštite zraka određenim navedenim nastojanjima i mjerama.

Pravni okvir za praćenje i ocjenjivanje kvalitete zraka određen je Zakonom o zaštiti zraka, Uredbom o razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“ broj 77/20) i Pravilnikom o praćenju kvalitete zraka („Narodne novine“, broj: 72/20). Zakon određuje obveze dionika vezane uz praćenje kontrole zraka, Uredbom su propisane granične vrijednosti i ciljne vrijednosti za pojedine onečišćujuće tvari dok je Pravilnikom propisan način praćenja kvalitete zraka.

Program zaštite zraka sadržava slijedeće:

- ocjenu stanja kvalitete zraka
- prioritetne mjere i aktivnosti u području zaštite zraka
- preventivne mjere za očuvanje kvalitete zraka
- mjere za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari po djelatnostima,
- mjere za smanjivanje ukupnih emisija iz prometa
- mjere za poticanje porasta energetske učinkovitosti i uporabu obnovljive energije
- način provedbe, redoslijed ostvarivanja i rokove izvršavanja mjera,
- obveznike provedbe mjera,
- procjene sredstava za provedbu programa i redoslijed korištenja sredstava i
- analizu troškova i time stvorene koristi poboljšanja zraka

Mjere zaštite i poboljšanja kvalitete zraka određuju se radi:

- izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih posljedica na ljudsko zdravlje, kvalitetu življenja i okoliš u cjelini
- sprječavanja i smanjivanja onečišćivanja koja utječu na kvalitetu zraka,
- očuvanje kvalitete zraka ako je zrak čist ili neznatno onečišćen te poboljšanja zraka u slučajevima onečišćenosti
- korištenja učinkovitih tehnologija s obzirom na potrošnju energije te poticanja uporabe obnovljivih izvora energiju svrhu smanjivanja nečistoće zraka
- uspostave, održavanja i unaprjeđivanja cjelovitog sustava upravljanja kvalitetom zraka na teritoriju Republike Hrvatska
- procijene kvalitete zraka i pribavljanja odgovarajućih podataka o kvaliteti zraka na temelju standardiziranih metoda i mjerila koja se primjenjuju na području Europske unije
- osiguravanja dostupnosti javnosti informacijama o kvaliteti zraka i
- izvršenje obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima kojih je Republika Hrvatska stranka te sudjelovanja u međunarodnoj suradnji u području zaštite zraka

Program ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja Grada Šibenika

Zakonom o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine“ broj: 67/25) člankom 18. propisana je obveza izrade Programa ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja Grada Šibenika te da je isti dio Programa zaštite okoliša.

Zakonom nije propisan sadržaj Programa ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbi klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja.

Ovaj je Program temeljen na zakonom propisanim dokumentima o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja:

- Strategiji nisko ugljičnog razvoja Republike Hrvatske
- Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj
- Akcijskom planu za provedbu Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske
- Akcijskom planu za provedbu Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj
- Integriranom energetske i klimatske planu Republike Hrvatske
- Programu ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja

Programa ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe klimatskim promjenama i zaštite ozonskog sloja Grada Šibenika sadrži sljedeća poglavlja:

- opažene klimatske promjene i klimatske projekcije
- emisije stakleničkih plinova
- mjere ublažavanja klimatskih promjena
- mjere prilagodbe klimatskim promjenama
- zaštita ozonskog sloja

Pri određivanju mjera u ovom Programu uvaženi su važeći strateški, planski i programski dokumenti Grada Šibenika:

- Strategija razvoja urbanog područja Šibenik 2021.-2027. (Odluka o usvajanju – Službeni glasnik Grada Šibenika 10/20)
- Provedbeni program Grada Šibenika za razdoblje 2021.-2025. godine
- Master plan održive urbane mobilnosti Grada Šibenika (Zaključak o prihvatanju- Službeni glasnik Grada Šibenika 3/17)
- Akcijski plan energetske održivosti razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama za Grada Šibenik (Odluka o usvajanju – Službeni glasnik Grada Šibenika 6/22)
- Masterplan prometnog razvoja funkcionalne regije srednja Dalmacija (Zaključak o donošenju- Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije 33/23)
- Plan integralnog upravljanja obalnim područjem Šibensko-kninske županije (2016. godine)
- Strategija razvoja zelene infrastrukture Grada Šibenika 2020. -2030. godine (Odluka o donošenju – Službeni glasnik Grada Šibenika 8/24)

OPĆENITO

Nositelj izrade navedenih Programa je Grad Šibenik Upravni odjel za prostorno planiranje i zaštitu okoliša, dok su ovlašteni izrađivači podloga tvrtke ECOINA d.o.o. i EKONERG d.o.o.

Svrha ovih Programa je sagledati stanje okoliša u Gradu Šibeniku, analizirati ga i na osnovi zaključka definirati ciljeve za uspostavu funkcionalnog sustava zaštite okoliša i unaprijeđena stanja okoliša Grada Šibenika u skladu s nacionalnom strategijom zaštite okoliša te nacionalnim planom djelovanja na okoliš, poštujući osobitosti gradskog prostora. Na osnovi postavljenih ciljeva za dugoročni razvoj ovaj Program određuje i financijski opravdane

operativne mjere putem kojih će se unaprijediti sustav zaštite okoliša i stanje okoliša Grada Šibenika u kratkoročnom, srednjoročnom odnosno dugoročnom razdoblju.

PROČELNICA

Madlena Roša Dulibić, dipl.ing.arh.